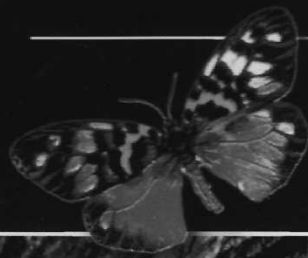

Radu-Ilarion
MUNTEANU

365 1/4

LIMES

Radu Ilarion Munteanu

•

365 ¼

Radu-Ilarion Munteanu, născut la 10 iunie 1946, în Vulcan, jud. Hunedoara, între mineri și momârlani, fost fizician, fost cercetător, fost coautor negru la o serie de volume de chimia și tehnologia polimerilor, cu un singur nume pe copertă, fost redactor al mensualului quasiștiințific *Sănătatea Plantelor*, fost redactor la portalul cultural **LiterNet.ro**, membru al USR și al ASB, secția proză, pensionar. Cărți publicate: *Glissando* (coautor fiul său Ramiro), proză, Ed. Napoca Star, Cluj-Napoca, 2001; *Nisip peste bordul nacelei*, versiune prescurtată, semnată singur, prefață Horia Gârbea, Ed. LiterNet.ro, 2003; *Fals tratat de alchimie onirică*, proză, prefață de Horia Gârbea, Ed. Eikon, Cluj-Napoca, 2005; *Călătorul deserviciu*, jurnal, prefață de Daniel Cristea-Enache, Ed. Semne, în colab. cu Ed. MNLR, București, 2008; *Despre prietenie, despre bătrânețe*, jurnal, prefață de Radu Sergiu Ruba, Ed. Galaxia Gutenberg, col. Palimpsest, Târgu Lăpuș, 2008; *Osmoze*, proză, prefață de Liviu Antonesei, Ed. Limes, col. Paraliteraria, Cluj-Napoca, 2008; *Trompetistul care semăna cu Melchiade*, proză, prefață de Ioan Pavel Azap, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2010; *Finalul cel mai dificil, supraviețuirea*, eseuri de cinematecă, Ed. *Vremea*, Buc., 2011; *De la Parcul papagalilor la grădina Getsimani*, jurnal de călătorii, Ed. Galaxia Gutenberg, Târgu Lăpuș, 2012; *Gherilă în câmpul cu maci*, proză, prefață de Cătălin Badea-Gheracostea, SciFi, Ed. *Tracus Arte*, București, 2012. *Prequel*, jurnal de pre-călătorii, prefață de Liviu Anonesei, Ed. *Vremea*, Buc. 2013; În pregătire: *Arcturiana*, roman SciFi, Volumele de proză și placheta de poeme parodiate, ilustrate de Liviu Ovidiu Penea. Idem unele portrete ale autorului pe coperta a IV-a.

Coordonate autor: rimunteanu@litenet.ro, www.oldermsix.info, <http://blog.oldermsix.info>

RADU ILARION MUNTEANU

365 ¼

Prefață de ANDREA HEDEȘ

EDITURA LIMES
FLOREȘTI – CLUJ, 2012
Colecția PARALITERARIA
Editor: MIRCEA PETEAN

Traducere: Cristian CHEȘUȚ
Tehnoredactare: Dinu VIRGIL
Portretul autorului pe coperta IV-a:
Liviu Ovidiu PENEA
Consultant literar: prof. Luminița DUȚU

© Editura Limes, Cluj, 2012
Str. Castanilor, 3
407280 Cluj-Napoca
Tel./fax: 0264/544109; 0723/194022
Email: edituralimes@yahoo.com
www.edituralimes.ro

ISBN 978-973-726-702-3

*Celor care au răbdare
Până la ultimul sfert de gând*

EXTRAVAGANȚA MAGULUI BIJUTIER

Ține condeiul luminos-înflăcărat în mână/ Pe tăbliță desenează stea a cerului blând... [1] Iar steaua începe să ardă și să palpitate, aruncând scânteieri delicate asupra mâinii care ține, defel șovăielnică, pana, asupra mesei de lucru... irizări de lumină care, departe de a desluși întunericul, nu fac decât să-l sporească, tălmăcindu-l în jocuri de umbre și obscur, în tremurul întrebărilor. Să fie oare aceasta chilia smerită a unui pustnic? Odaia de taină a unui mag? Laboratorul plin de mistere al unui alchimist? Și cum ne-am putea lămuri? *Acestea toate la un loc și chiar mai mult decât atât!* Dar cine a vorbit? Să fi fost o voce, un vis ori un gând? Până să te dezmeticești, *o stea a cerului blând* te va trece pragul nopții în liniștea unui mic atelier aurit de blândețea primelor raze. Este dimineață. La masa de lucru, mâinile meștere scriu. O simplă privire te va lămuri: chimie și medicină, astrologie și fizică, religie și semiotică, metalurgie și artă, spiritualism ori transmutația metalelor în aur și argint, cele șapte proceduri ale *Opus alchemicum* au loc, în mare taină, aici. Putrefacție, calcinare, distilare, sublimare pentru a trece mai apoi prin cele trei faze – soluție, coagulare, uniune, prin cele trei stadii fundamentale – *nigredo* (în care materia se dizolvă), *albedo* (în care materia se purifică), *rubedo* (stadiul final), și toate, nu pentru obținerea *Pietrei filosofale* ci al unui alt fel de *al-Iksir*... Dar să nu ne grăbim!

Este dimineață. La masa de lucru mâinile meștere scriu ouă. Dar degetele care acum aleargă, acum zăbovesc, nu închistresc în ceară, ajutate de chișița de alamă, în vechea tehnică a batik-ului, răsfățând coaja delicată în băi succesive de culoare. Alte încondeieri lucrează mâna fără tremur. Fragila plăsmuire tresare răsfățată de forfota de diamante, rubine, safire, turcoaze și sedefuri, organizate printre liniile de aur-meridiane trasate cu atenție pe câmpul delicat și sferic. Albul oului, însuflețit de lumina ochiului care *privește mai departe decât vede* [2], pare a discerne misterul în grafica alb-negru, fascinație de sinuozități și melisme, în dantelării sensibile psalmodiind gingășia unui gând, în arabescul seducător și subțire al filigranului, în tehnica de emailare *guilloche* cu straturile-i translucide mângâind foaia de aur subțire a oului, gravată în izbucniri în arc, în expresivitatea vernisului, pretențioasă precum un madrigal, satinat ori de o fină granulație, rafinatele ouă, seducătoare prin prețiozitate și risipă de sensibilitate, aceste fine bijuterii lucrate cu migală fie în stilul clasic, fie în cel oriental, renascentist, baroc sau empire dovedesc o măiestrie și un lux desăvârșit. Și așa cum o dată, ca niciodată, desigur, într-o dimineață de Paște, la Palat, Țarului îi era prezentat ceva ce părea a fi un ou-bijuterie din smalt transparent, sedef și împodobiri de aur, argint și pietre prețioase, *Oul de găină*, care, odată deschis, iveaua o găinușă de aur cu ochi-văpăi de

rubine, înlăuntrul ei aceasta ascunzând o miniaturală coroană de aur și perle, în mijlocul căreia strălucea un inel de aur, lucrat întocmai după degetul Țarinei, tot așa îi este prezentată Cititorului, migăloasa bijuterie, a cărei simplă deschidere înseamnă opulentă revărsare de revelații și uimiri.

Dar dacă **Peter Carl Fabergé**, bijutierul imperial lucra timp de un an pentru a dăruia un solitar giuvaier ovoidal Maiestății Sale Țarul, **Radu-Ilarion Munteanu** a lucrat timp de un an pentru a dăruia câte un giuvaier pe zi, timp de $365\frac{1}{4}$ de zile, Maiestății Sale Cititorul. Iată extravaganța magului bijutier!

Aforisme Zen? Enciclopedia de buzunar? *Rosarium Philosophorum*? *Manual de înțelepciune pentru oamenii de rând* [3]? *Gânduri* pentru fiecare zi [4]? *Curs de miracole*[5]? Carte în dar [6]? Manual de meditație? Haiku-uri? Sau mai mult de atât? Sofistice giuvaieruri ovoidale închegate din dantelă de safire și diamante. Și, ca niște adevărate ouă-bijuterii Fabergé, fiecare din cele $365\frac{1}{4}$ de capodopere miniaturale ascunde în montura-i fină surpriza unei revelații-elixir. Despre ce surpriză, despre ce revelație este vorba? Întocmai cum răspundea Peter Carl Fabergé la curiozitatea Țarului Nicolae al II-lea, **Radu-Ilarion Munteanu** vă va răspunde scurt și solemn: Maiestatea Voastră va fi mulțumită!

Andrea Hedeș

Note:

[1]. Din poemul sumerian *Despre înălțarea templului*, citatul apare în volumul *Dela Tărtăria la Țara Luanei*, Paul Lazăr Tonciulescu, Editura Miracol, 1996;

[2]. *Marcel Lupșe. Un pictor – Principiul grației suficiente*, Mircea Oliv, p.58, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2007;

[3]. *Manual de înțelepciune pentru oamenii de rând*, Joseph-Maria Bochenski, Editura Limes, Cluj-Napoca, 2003;

[4]. *Gânduri pentru g(f)iecare zi*, Omraam Mikhaël Aïvanhov, Editura Prosveta, 2012;

[5]. *Curs de miracole, Foundation for Inner Peace*, Editura: CENTRUM (Polonia), ediția a II-A, 2009;

[6]. Seria *Cărți în dar*, Helen Exley, Editura All.

MODUS OPERANDI

Are, oare, sens, acest pre-text, mai mult sau mai puțin omolog fișei tehnice a unui produs de gen, un medicament, un aparat etc? Mai ales după o prefață care îndeamnă transparent la lectura în ordine naturală, succesivă, a celor 365 ¼ gânduri? Mai ales că cititorul care va avea răbdarea de a parcurge cartea, gând cu gând, va ajunge să regăsească în al 365-lea, tocmai *modus operandi* cu această carte? Din moment ce mă întreb public, înainte de a împărtăși cu tine, cititorule, gândurile generate de un evantai de sentimente, credințe, îndoieli și alte asemenea determinante, înseamnă că am de gând să răspund pozitiv și chiar să motivez răspunsul. Aceste gânduri au luat, cu de la sine putere, un (alt) evantai de forme, de la întrebări, reflecții, raționamente, micropovești chiar, la câteva aforisme *stricto sensu*, pepite semănate în nisipul râului unei conversații cu alter egoul meu răbdător dar ironic, de-a lungul unui an standard, în aproximația iulian-gregoriană. S-au așternut așa cum au vrut, lăsându-mă aproape spectator. Singura mea grijă reducându-se la a nu uita să continui, uneori, ideea unui gând în următorul și, mai rar, a următoarelor. Așa că ai, dragă cititorule, libertatea să le citești sau nu, în ce ordine vrei, darte fac atent că lectura în ordinea numerotării îți oferă, așa cred, cel puțin, perspectiva optimă de a-mi decodifica ființa. Fă-o lejer, nu le da mai multă atenție decât crezi că merită, unele ți se vor impune de la sine, pe baza rezonanței mentale, altele vor găsi alte rezonanțe în mintea unui omolog al tău. Citește-le în tramvai, în metrou, în tren sau în avion, chiar în timp ce conduci mașina, dacă vei avea, cine știe când, o versiune audio la îndemână. La limită chiar într-o croazieră, fie și una pe *love boat*. Căci dacă ai deja cartea în față, atunci perechea ta nu va fi incompatibilă cu lectura. Citește oricum, numai încruntat nu. În pagina tehnică vei găsi coordonatele mele. Unde ești invitat să-ți investești orice obiecții. În principiu, voi răspunde acelor obiecții care mă vor provoca. Și acum, la drum! Dar, doamne, nu înainte de a aduce mulțumiri celor două autoare ale tablelor de tăiței împlețiți și înnobilate de căldura sufletească a cuptorului propriilor gânduri, care fac din banala frișcă a textului – un *cataif*. Prefațatoarei îi datorez, pentru a respecta adevărul istoric documentat, inclusiv însăși ideea de a agrega din aparent răzlețe *gânduri pe zi* – o carte. Și permanentele încurajări de-a lungul elaborării. Și cum, țară francofonă fiind cea în care și în limba căreia apare cartea, *jamais deux sans trois*, mulțumiri identice se cuvin doamnei profesor Luminița Duțu, exorganizatoarea excelentei instituții literare care a fost, la vremea ei, *Cenaclul de la Muzeu* (al Literaturii). Care a avut răbdarea să funcționeze ca agent de feed-back în timp real și dintre ale cărei sugestii de ameliorare a textului nu puține au și fost preluate.

1. Îi admiri pe bonzi, dar nu te poți îndrăgosti decât de neliniște.
2. De la Robin Hood – eroul, la Robin Hood – tehnică de furt din bancomate. Evoluție? Involuție?
3. 2011: un secol și jumătate de la înființarea ASTREI, opt secole de la sfințirea noii catedrale *Notre Dame* din Reims. Borne ale nesfârșitului drum împotriva entropiei istoriei?
4. Legile lui Murphy funcționează cu precădere în câmpul aceluia care le cunoaște mai bine.
5. De ce grecii, doxarii, au trei verbe, *philei*, *agapai* și *eromai*, iar francezii au doar *aimer*? Poate pentru că în franceză magnet se spune *aimant*? Care dintre cele două culturi e mai aproape de sintagma *Dumnezeu înseamnă iubire*?
6. Cum se poate transforma efemeritatea în eternitate?
7. Spune *și*, ori de câte ori e loc, în loc să spui *sau*.
8. Istoria a validat multe forme de salut. Chiar *salut* înseamnă sănătate. Maghiaro-ardelenescul *servus* înseamnă serv, nu sclav. Echivalent cu dispărutul *votre serviteur*. Shalom și *salam* înseamnă pace, în două limbi semitice. Dar salutul complet e *Shalom Aleichem/Salam Alekum*. Pace tuturor. Am auzit salutul *doamne-ajută*. De ce oare salutul ideal, cel anglosaxon, înseamnă *ce mai faci*? Iar răspunsul ideal e *ce mai faci*?
9. Dialectica e aproape universală. Ea se oprește doar în pragul conceptului triadic: substanță/câmp/informație, adică tatăl/fiul/sfântul duh. Pe când dialectica aplicată sistemului electoral? Revenirea, pe un plan superior, a votului censitar, pe criterii la zi.
10. Memoria se asimetrizează pe măsura decrepitudinii. E, aici, o șansă de a-ți recupera vitalitatea, licitând vârsta de aur a copilăriei? Se poate extinde fenomenul, dacă există, de la individ la societatea umană?
11. Celebra frază *întoarce și celălalt obraz* nu are decât o singură interpretare rezonabilă. Gestul nu are sens decât în măsura în care poate provoca paralizia agresorului.
12. Omul este măsura tuturor lucrurilor – spuneau grecii. Dar care e măsura omului?
13. Dragostea e o boală, începe să circule un presupus diagnostic medical. Nu-i decât dovada că, atât zvonarii, cât și răspândacii, nu înțeleg că iubirea e (o șansă de) mântuire.

14. Poate că cel mai convingător argument că omul e cel ales, să fie faptul că frumusețea armonică a naturii nu-i e decât lui accesibilă.

15. Ce deosebește omul de celelalte animale? Liberul arbitru, se spune. Creația mentală precedentă celei materiale, se mai spune. E adevărat. Cum încă câteva deosebiri sunt adevărate. Esențial mi se pare, însă, că omul e singurul animal care amână deliberat.

16. Între gândirea asiatică și cea euroatlantică există o complementaritate. Originată din complementaritatea raportului individ/colectivitate. Deși grecii, de la care se trage întreaga civilizație iudeo-creștină, n-au apărut din spuma mării, ei au introdus concepte care au devenit coloanele templului nonasiatic. Primul este, cred, sesizarea, dialectică, a dublei naturi a omului: filosof și fiară. Fața de fiară a medaliei se datorește principiului biologic *ontogenia repetă filogenia*. Avem, cu toți, un cortex, dar și un creier de reptilă.

17. Când îl va găsi Hawking pe Dumnezeu?

.....

Aflat, oficial, la vârsta răspunsurilor, RIM își pune o mulțime de întrebări. Gândurile sale fac plimbări lungi pe faleza informațiilor pe care le-a acumulat (eu cred că ideea de a provoca *wikipedia* la luptă dreaptă e deja înfășată în vreun ungher al minții lui), scormonind după noi și incitante senzuri, nuanțe, textu'ri.

În fiecare zi un alt gând, 365 $\frac{1}{4}$ gânduri care să însoțească cititorul prin Labirintul Uriășului, la capătul căruia stă chiar el, Uriășul. Sclipirea-i jucăușă din ochi garantează prezența zâmbetului de diverse nuanțe în cartea de față.

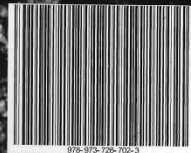
O lectură care stimulează, incită, o carte menită să stea pe noptieră treisute șazecișicinci de gânduri. Și un sfert.

De gând.

INA SIMONA CÂRLAN

PARALITERARIA

9 789737 267023

ISBN 978-973-726-702-3